

Bildande av naturreservatet Berga i Högsby kommun, Kalmar län

Länssstyrelsens beslut

Länssstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (SFS 1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Reservatets gränser utmärks i fält. Reservatets namn ska vara naturreservatet Berga.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Berga
Län:	Kalmar
Kommun:	Högsby
Församling/socken:	Högsby
Topografisk karta:	05GNV
Ekonomisk karta:	5G 7d
Naturgeografisk region:	Sydsvenska höglandets ostdel
Kulturgeografisk region:	Östra Götalands mellanbygder
Fastigheter och ägarkategori:	Berga 9:5 Enskild
Areal:	50,9 ha fördelat på 2 delområden med en areal av 42,5 ha respektive 8,4 ha
Landareal:	50,6 ha
Förvaltare:	Länssstyrelsen

2010-10-18

511-11403-05

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och återskapa de värdefulla livsmiljöerna ädellövskog, trädklädd betesmark och sumpskog. Viktiga strukturer och funktioner ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning. Typiska växt- och djursamhällen och arter som är karaktäristiska för ovanstående livsmiljöer ska bevaras. Hotade, sällsynta och missgynnade arter ska bevaras och helst öka för att långsiktigt kunna fortleva. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter samt kulturhistoriska värden.

I syftet ingår följande delsyften:

- Bevara och återskapa naturtyperna näringsrik ekskog, boreonemoral ädellövskog, trädklädd betesmark och lövsumpskog så att gynnsam bevarandestatus uppnås.
- Bevara och förstärka funktionerna och strukturerna grova träd, gamla träd, hålträd, mulmträd, stående döda och döende träd, blommade träd och buskar, brynmiljöer, gläntor, betad skog, träd med sockelbildning, betad gräsmark samt örtrikt fältskikt så att de förekommer i för naturtyperna gynnsam omfattning.
- Bevara och förstärka populationerna av rödlistade arter så att gynnsam bevarandestatus uppnås.
- Skapa förutsättningar för att friluftsliv, forskning och undervisning ska kunna bedrivas i den mån det inte strider mot ovanstående delsyften.

Skälen för beslutet

Naturreservatet består av ett lövskogsområde inom vilket det finns delar med betydande inslag av värdefulla strukturer som gamla och grova träd, död ved, blockig terräng, småvatten och sumpskogsmiljöer. Miljöerna domineras av trädslagen ek och lind men i vissa delar finns även en stor andel asp, björk, al och andra lövträdslag. Området utgör ett viktigt delobjekt i en värdefull ädellövskogstrakt i Emåns dalgång. En inventering av vedlevande skalbaggar som utfördes 2006 visade på mycket höga entomologiska värden. Här har ett tiotal rödlistade vedlevande skalbaggsarter påträffats. Med denna inventering som grund tillsammans med tidigare mer översiktliga inventeringar kan huvuddelen av objektet bedömas som värdekärna enligt Naturvårdsverkets riktlinjer. Området ligger dessutom inom en ädellövstrakt och de närliggande objekten Bankeberg, Ruda och Åsebo är kända för att hålla mycket höga entomologiska värden.

I länets naturvårdsplan har kärnområdet inom reservatet bedömts ha mycket högt naturvärde, klass II. Betydande delar av området innehåller ädellövskogar som är klassade som nyckelbiotoper eller objekt med höga naturvärden enligt Skogsstyrelsens nyckelbiotops-

2010-10-18

511-11403-05

inventering. Vidare ligger naturreservatet inom område som omfattas av riksintresse för naturvård, Emåns vattensystem NRO08017.

Bildande av naturreservatet bidrar till uppfyllande av de regionala delmålen för miljökvalitetsmålen Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap samt Ett rikt djur och växtliv.

Områdets värde kan påverkas negativt av avverkning och andra skogliga åtgärder, dikning och andra åtgärder som förändrar hydrologin, upphörd hävd av betesmarkerna samt av olika exploateringsföretag. Det behöver därför särskilt skyddas och vårdas och bör därför förklaras som naturreservat.

Länssstyrelsen bedömer att förordnande om naturreservat är förenligt med mål, allmänna hänsynsregler och hushållningsbestämmelser enligt 1-4 kap. miljöbalken samt med den kommunala översiktsplan som gäller för området.

Länssstyrelsen har genomfört en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken och finner dels att det finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat dels att de föreskrifter som ska gälla för reservatet inte går längre än vad som krävs för att uppnå reservatets syften.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länssstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser för allmänhetens friluftsliv att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning av regelgivningen.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver Länssstyrelsen följande:

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Anlägga väg eller parkeringsplats.
3. Uppföra mast, antenn, vindkraftverk eller liknande anordning.
4. Anlägga luft- eller markledningsgata med därtill hörande ledning.
5. Anordna upplag annat än tillfälligt för jordbrukets behov.
6. Uppföra stängsel eller annan hägnad för annat än djurhållningens behov.

2010-10-18

511-11403-05

7. Bedriva täkt av något slag eller bedriva mineralutvinning.
8. Borra, spränga, gräva, schakta, muddra, påla, utfylla eller tippa.
9. Ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse
10. Dika.
11. Odlar upp skogsmark, betesmark eller våtmark.
12. Tillföra växtnäringsämne (exempelvis stallgödsel, handelsgödsel, rötslam) jordförbättringsmedel eller kalk.
13. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
14. Avverka eller utföra skogsvårdsåtgärd.
15. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
16. Plantera eller så träd eller buskar.
17. Plantera in eller sätta ut växt- eller djurart
18. Framföra motorfordon annat än på befintliga vägar, för jordbrukets behov eller i samband med jakt för transport av skjuten älg, hjort eller skjutet vildsvin.

Det är förbjudet att utan Länssstyrelsens tillstånd:

19. Anlägga led, bro eller spång, bredda befintlig väg eller uppföra vägbom.
20. Sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch, konstföremål eller liknande anordning eller göra inskrift.
21. Utföra rensning av befintliga diken för att bibehålla vattnets djup eller läge.
22. Använda området för tävlings- eller övningsändamål.

Det är förbjudet att utan samråd med Länssstyrelsen:

23. Upplåta eller använda området för kommersiellt nyttjande av allemansrätten

Föreskrifterna under A gäller inte vid drift och underhåll av allmän och enskild väg med tillhörande vägområde.

Utan hinder av föreskrifterna A 14 och A 15 får träd som fallit ned över befintliga vägar, stigar, ledningsgator, stängsel, tomtmarker, åker-, betes- eller slåttermarker upparbetas och flyttas tillbaka till lämplig plats i naturreservatet. Samråd ska ske med Länssstyrelsen innan åtgärd utförs.

2010-10-18

511-11403-05

B. Förpliktelser enligt 7 kap. 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. Utmärkning av och information om reservatet.
2. Utförande och underhåll av tillfartsvägar, parkeringsplatser, vandringsleder, informationstavlor och andra liknande anläggningar eller anordningar.
3. Gallring, röjning, avverkning, skapande av död ved, betesdrift, uppsättning och underhåll av stängsel eller annan skötselåtgärd i syfte att bevara och utveckla naturmiljön och den biologiska mångfalden. Utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder, som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan, tillfaller förvaltaren.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.
5. Skyddsåtgärder som Länssstyrelsen finner nödvändiga mot skadeorganismer.
6. Länssstyrelsen och allmänheten äger rätt att utnyttja befintliga vägar inom reservatet.

C. Ordningsföreskrifter för allmänheten enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Framföra motorfordon annat än på befintliga vägar.
2. Ställa upp motorfordon, husvagn eller släpvagn.
3. Tälta mer än högst ett dygn på samma ställe.
4. Klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet.
5. Medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur.
6. Göra upp eld annat än i medhavd grill eller friluftskök.
7. Plocka eller skada vedsvampar, mossor eller lavar.

2010-10-18

511-11403-05

8. Gräva eller dra upp kärlväxter.
9. Skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris.

Det är förbjudet att utan Länssstyrelsens tillstånd:

10. Samla in insekter med fällor som dödar.

Det är förbjudet att utan samråd med Länssstyrelsen:

11. Utföra undersökning eller forskning.

Artobservationer från sådan verksamhet som bedrivs enligt C 10 eller C 11 ska dokumenteras och rapporteras via www.artportalen.se.

Föreskrifterna under C gäller inte ägare eller innehavare av särskild rätt till fastighet eller innehavare av annan rättighet.

Föreskrifterna i A och C ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra eller låta utföra de åtgärder som erfordras för reservatets skötsel enligt fastställd skötselplan.

Länssstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länssstyrelsen bifogad skötselplan. Förvaltare för naturreservatet är Länssstyrelsen.

Ärendets beredning

Ärendet har aktualiserats efter att markägaren inlämnat en avverkningsanmälan i november 2005 vilken berörde ca 30 ha ädellövskog utpekad som nyckelbiotop eller objekt med höga naturvärden i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.

För att få bättre underlag för bedömning av områdets naturvärden och identifiering av värdekärnor fick Andreas Malmqvist på Naturcentrum AB 2006 i uppdrag av Länssstyrelsen att inventera områdets naturvärden, främst med avseende på skyddsvärda insekter. Resultatet från inventeringen visade att området, tillsammans med övrig känd dokumentation, hyser så höga naturvärden att det bör prioriteras för områdesskydd. Länssstyrelsen beslöt därför efter samråd med Naturvårdsverket att initiera en naturreservatsbildning.

Lantmäteriet har utfört en fastighetsrättslig utredning och upprättat sakägarförteckning.

2010-10-18

511-11403-05

Berörd markägare har vid telefonkontakter och besök på plats informerats om områdets naturvärden och Länssstyrelsens intresse av att avsätta området som naturreservat.

Länssstyrelsen har under 2008 upprättat ett förslag till beslut och skötselplan.

Samtliga sakägare har med stöd av 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken förelagts att yttra sig över förslaget. Inga synpunkter har inkommit från sakägarna.

NaiSvefa har på uppdrag av Länssstyrelsen genomfört värdering av intrånget som reservatet medför på berörd del av fastigheten Berga 9:5 samt förhandlat med fastighetsägaren. Länssstyrelsen har därefter träffat uppgörelse med denne om intrångsersättning enligt 31 kap miljöbalken.

Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till Högsby kommun, Skogsstyrelsen, Naturskyddsföreningen i Kalmar län, Handbörds Naturskyddsförening, Östra Smålands Ornitologiska Förening, Smålands flora, Föreningen SydostEntomologerna samt Högsby Hembygdsförening.

Synpunkter har inkommit från Högsby kommun, Östra Smålands ornitologiska förening samt Handbörds naturskyddsförening som samtliga tillstyrker förslaget.

Högsby kommun anser att förslaget bör förtydligas när det gäller anläggande av vandringsleder och informationstavlor för att tillgodose det tätortsnära friluftslivets behov. *Kommentar:* Skötselplanen ger möjlighet att anlägga vandringsleder efter bedömning av behov och prioritet i förhållande till andra objekt. Skötselplanen anger också att två informationstavlor ska placeras ut i anslutning till lämpliga tillfartsvägar.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, miljödepartementet, se bilaga 4.

Upplysning om ersättningstalan

Sakägare som ännu inte träffat överenskommelse om ersättning eller inlösen kan väcka talan mot staten i Miljödomstolen för att domstolen ska avgöra frågan om ersättning. Ansökan om ersättningstalan måste lämnas inom ett år efter att reservatsbeslutet vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägare rätten till ersättning. Ansökan skall ställas till Miljödomstolen i Växjö.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen.

Kungörelse ska införas i ortstidning. Delgivning anses ha skett den dag kungörelsen var införd i ortstidning.

2010-10-18

511-11403-05

Underskrifter

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Sven Lindgren. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har även länsrådet Anne-Li Fiskesjö, Marianne Örnbom samhällsbyggnadsenheten, Johan Thorsén naturskyddsenheten, Erik Nordlind naturvårdsenheten, Per Lindegård naturvårdsenheten, Lars Ljungström lantbruksenheten, Ingvar Linde rättsenheten samt Roland Persson naturskyddsenheten deltagit, den sistnämnde föredragande.

Sven Lindgren

Roland Persson

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Sakägarförteckning
4. Upplysning om kungörelsedelgivning/Hur man överklagar
5. Skötselplan
- 5.1 Skötselplanskarta

Sändlista

Sakägare

Enligt sakägarförteckning bilaga 3

Övriga

Länsstyrelsen
Kalmar län

BESLUT

9 (8)

2010-10-18

511-11403-05